

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9CoCsp/33/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120421529
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Radošická Vallová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2023:6120421529.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a členov senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, v spore žalobcu: Intrum Slovakia s. r. o., so sídlom Bratislava, Mýtna 48, IČO: 35 831 154, zastúpený JUDr. Jánom Šoltésom, advokátom, so sídlom Bratislava, Mýtna 48, proti žalovanému: W. V., nar. XX. XX. XXXX, s hláseným pobytom bezdomovca na Y. U. A., za účasti osobitného subjektu na strane žalovaného: Občianske združenie VŠEOBECNÁ OCHRANA PRÁV SPOTREBITEĽOV, so sídlom Bratislava, Šafárikovo námestie 7, IČO: 42 362 962, o zaplatenie 4 680,26 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 6. apríla 2022 č. k. 16Csp/74/2021-171 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Žalovanému a osobitnému subjektu na strane žalovaného - VŠEOBECNÁ OCHRANA PRÁV SPOTREBITEĽOV sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu o zaplatenie 4 680,24 eura s príslušenstvom zamietol (I.), žalovanému proti žalobcovi nepriznal nárok na náhradu trov konania (II.), osobitnému subjektu - VŠEOBECNÁ OCHRANA PRÁV SPOTREBITEĽOV proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania nepriznal (III.).

1.1. Po právnej stránke svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 1 ods. 2, § 2 písm. a/, b/, d/ zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy, § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 9, § 565 Občianskeho zákonníka, § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov účinného v čase postúpenia pohľadávky na žalobcu, ako aj zisteným skutkovým stavom.

1.2. Zo zmluvy medzi právnym predchodcom žalobcu Všeobecná úverová banka, a. s. vyplýva, že žalovaný požiadal na základe Zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru "Flexipôžička" č. 001826411160217 zo dňa 16. 02. 2017 o poskytnutie úveru vo výške 4 890 eur s lehotou splatnosti 96 mesiacov. Žalovaný sa zaviazal tento úver splatiť v 95 mesačných splátkach vo výške 85,94 eura vrátane poistného (mesačná splátka poistného bola dojednaná vo výške 3,96 eura), prvá splátka bola splatná dňa 20. 03. 2017 a posledná splátka dňa 20. 01. 2025 Z predmetnej zmluvy ďalej vyplýva výška úrokovej sadzby 12,70% (po zohľadnení zľavy z úrokovej sadzby 2% z úrokovej sadzby 14,70%) ku dňu schválenia úveru, RPMN 14,20%, pri priemernej RMPN 13,31%. Celkové náklady žalovaného ako dlžníka predstavovali sumu 2 995,90 eura a celková čiastka, ktorú mal žalovaný zaplatiť, predstavovala sumu 7885,90 eura.

1.3. Žalovaný bol právnym predchodcom žalobcu spoločnosťou VÚB banka, a. s. listinou nazvanou ako Tretia upomienka - pokus o zmier zo dňa 02. 01. 2018 vyzvaný k úhrade sumy 283,62 eura, t. j. na okamžité zaplatenie dlžnej sumy, v opačnom prípade bude požadovať, aby celú poskytnutú sumu spolu s príslušenstvom vrátil pred dátumom splatnosti. Žalobca doložil aj poštový podací hárok, z ktorého by malo rezultovať, že predmetná písomnosť bola odoslaná na poštovú prepravu dňa 06. 06. 2017, čo vyplýva podľa jeho názoru z boku hárku, jeho ľavej strany. Pretože žalovaný dlžnú sumu ani napriek výzve právneho predchodcu neuhradil, dňa 07. 02. 2018 vyhlásil predchodca žalobcu predčasnú splatnosť úveru a žalovaného vyzval k úhrade zostatku úveru s príslušenstvom v celkovej sume 4 974,50 eura a to v lehote 7 dní odo dňa doručenia predmetnej výzvy. Z doručienky založenej v súdnom spise na č. I. 41 a 42 mal súd preukázané doručovanie predmetnej výzvy žalovanému, žalovanému výzva právneho predchodcu žalobcu nebola doručená, pretože bol pre poštu na uvedenej adrese neznámym adresátom. Zmluvou o postúpení pohľadávky zo dňa 14. 02. 2020 bola pohľadávka titulom zmluvy o úvere uzavretej so žalovaným postúpená Všeobecnou úverovou bankou, a. s.; skrátený názov VÚB, a. s. ako postupcom na žalobcu. Z prílohy zmluvy o postúpení pohľadávok (č. I. 43 spisu) je zrejmé, že išlo o pohľadávku voči žalovanému. Na základe Oznámenia o postúpení pohľadávok zo dňa 06. 03. 2020 právny predchodca žalobcu oznámil žalovanému postúpenie pohľadávky na žalobcu.

1.4. Z vykonaného dokazovania súd zistil, že medzi stranami bol právny vzťah strán sporu založený na základe Zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru "Flexipôžička" č. 001826411160217 zo dňa 16. 02. 2017, ktorá skutočnosť v konaní ani nebola sporná. Rovnako v konaní nebolo sporné, že právny predchodca žalobcu ako veriteľ pri uzatváraní a plnení z tejto zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti, teda ako dodávateľ a žalovaný, ktorá je fyzickou osobou, tak nekonal, čiže bol spotrebiteľom, a preto je uvedená zmluva zároveň aj spotrebiteľskou zmluvou podľa § 52 Občianskeho zákonníka. V konaní ďalej nebolo sporné, že predmetný úver je spotrebiteľským úverom, na ktorý sa vzťahuje zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia spotrebiteľskej zmluvy.

1.5. V konaní mal súd preukázané, že právny predchodca žalobcu poskytol žalovanému titulom zmluvy o úvere sumu 4 890 eur. Právny predchodca žalobcu si svoj záväzok riadne splnil a poskytol žalovanému dohodnutý úver, čo vyplýva aj z predloženého výpisu (č. I. 35 spisu) a žalovaný konal v rozpore so zmluvnými dojednaniami zmluvy o úvere a neuhrádzal pravidelné mesačné splátky riadne a včas, čím sa dostal do omeškania so splácaním svojej pohľadávky. Listom nazvaným ako "Tretia upomienka - pokus o zmier" zo dňa 02. 01. 2018 (k čomu predložil žalobca len poštový podací hárok) vyzval žalobca žalovaného na okamžité zaplatenie omeškaných splátok a bol upozornený na to, že žalobca vyhlási mimoriadnu splatnosť úveru a bude požadovať okamžité vrátenie celého zostatku úveru s príslušenstvom pred dohodnutou dobou splatnosti. Listom zo dňa 07. 02. 2018 vyhlásil žalobca mimoriadnu splatnosť zostatku úveru s príslušenstvom, a to ku dňu 07. 02. 2018. Zásielku s oznámením o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru si žalovaný z dôvodu, že na adrese, ktorú uviedol aj v predmetnej zmluve o spotrebiteľskom úvere, bol pre poštu neznámym adresátom. Podaním zo dňa 06. 03. 2020 právny predchodca žalobcu oznámil žalovanému, že ku dňu 02. 03. 2020 postúpil predmetnú pohľadávku na žalobcu spolu aj s príslušenstvom a právami z akéhokoľvek zabezpečenia.

1.6. V predmetom konaní síce žalobca doložil poštový podací hárok, ktorým sa snažil preukázať, že žalovanému odoslal tretiu upomienku - pokus o zmier zo dňa 02. 01. 2018 pod podacím číslom, ktoré je písané na poštovom podacom hárku na č. I. 38 (rub uvedenej listiny), avšak z predmetného podania nie je možné s istotou zistiť, kedy bola táto upomienka s oznámením, že pri nesplnení výzvy bude veriteľ požadovať, aby žalovaný vrátil celú poskytnutú sumu úveru s príslušenstvom pred dátumom splatnosti dohodnutým v zmluve o úvere žalovanému doručená, t. j. kedy sa preukázateľne mohla dostať do jeho dispozičnej sféry. Súčasne súd poznamenáva, že výzva podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka musí byť zároveň dostatočne kvalifikovanou výzvou obsahujúcou konštatovanie, že dlžník je v omeškaní viac ako 90 dní s možnosťou danou dlžníkovi predmetný dlh uhradiť v celosti. Žalobca odvíjal zosplatenie spotrebiteľského úveru od listiny označenej ako "Tretia upomienka - pokus o zmier" zo dňa 02. 01. 2018, v ktorej konštatoval, že napriek upomienkam žalovaný neuhradil záväzky zo zmluvy o úvere voči banke, dlh predstavuje sumu 283,62 eura, v ktorej je zahrnutá dlžná istina 89,69 eura, dlžné úroky 172,15 eura, úroky z omeškania 0,40 eura a poplatky 21,38 eura. Banka vyzvala žalovaného na okamžité zaplatenie dlžnej sumy. Doručovanie predmetnej zásielky preukazoval žalobca poštovým podacím hárkom na č. I. 38 spisu (rub listu), pričom v uvedenej súvislosti poukazoval na všeobecné obchodné podmienky. Súd konkrétne z čl. X zistil, že v prípade, keď sa písomnosť nezasiela ako doporučená zásielka do vlastných

rúk, potom sa takáto písomnosť považuje za doručení desiatym dňom po dni, kedy bola písomnosť podľa údajov veriteľa daná na poštovú prepravu.

1.7. Následne súd pristúpil ku skúmaniu, či sú splnené procesné podmienky a to, či má žalobca aktívnu legitímáciu v danom spore. Nakoľko žalobca nepreukázal, že k oznámeniu o vyhlásení mimoriadnej splatnosti predchádzala výzva, resp. kvalifikované upozornenie adresované žalovanému o vyhlásení mimoriadnej splatnosti, je nutné konštatovať, že pre rozpor so zákonom, t. j. s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka je vyhlásenie mimoriadnej splatnosti neplatným právnym úkonom podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Nakoľko nedošlo k platnému zosplatneniu úveru, nemôže byť platným ani následné postúpenie týmto spoplatnením (údajne) vzniknutej pohľadávky. Takáto pohľadávka k danému obdobiu totiž neexistovala, a preto zmluva o postúpení pohľadávky je takisto neplatným právnym úkonom, v dôsledku čoho žalobca nie je subjektom aktívne vecne legitímovaným v prebiehajúcim spore.

1.8. S poukazom aj na rozhodnutie NS SR sp. zn. 7Cdo 26/2017 z 28. 03. 2018, ako aj rozsudok NS SR sp. zn. 1Cdo 147/2017 dospel súd k záveru, že žalobca nie je nositeľom aktívnej vecnej legitímácie (teda nositeľom ním tvrdeného hmotného práva). V takom prípade súd nemôže a nesmie sa zaoberať meritom vecí, pretože už samotný dôvod v podobe absencie aktívnej vecnej legitímácie zakladá dôvodnosť zamietnutia žaloby v plnom rozsahu. Zároveň aj z hľadiska naplnenia princípu právnej istoty poukázal na skutkovo totožné spory, kde vystupoval takisto žalobca a žaloby boli právoplatne zamietnuté, a to z rovnakých dôvodov ako v tomto konaní (rozsudok OS Nitra sp. zn. 16Csp/189/2021 zo dňa 24. 01. 2022, rozsudok OS Nitra sp. zn. 16Csp/161/2020 zo dňa 08. 09. 2021, ktorý bol potvrdený rozsudkom KS v Nitre sp. zn. 9CoCsp/1/2022 zo dňa 24. 02. 2022).

1.9. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP s poukazom na § 262 ods. 1 CSP a žalovanému, ktorý bol v konaní úspešný, nepriznal žiadne trovy, pretože mu žiadne trovy v konaní nevznikli. Rovnako nevznikli žiadne trovy konaní osobitnému subjektu, pretože bol v konaní pasívny.

2. Rozsudok súdu prvej inštancie napadol v zákonnej lehote odvolaním žalobca, ktorý sa domáhal jeho zmeny a vyhovenia žalobnému návrhu. Dôvodil tým, že súd prvej inštancie vec na základe vykonaného dokazovania nesprávne právne posúdil. Dôvodil tým, že so žalobou bola súdu doručená nielen tretia upomienka zo dňa 02. 01. 2018 (výzva na úhradu omeškanej splátky), ale s ňou aj podací hárok preukazujúci doručenie tejto žalovanému, a to pod číslom zásielky: RE 364833932SK. Z uvedeného hárku je zrejmé, že predmetná výzva bola daná na poštovú prepravu dňa 02. 01. 2018, čo vyplýva aj z dátumu na ľavej bočnej strane hárku. Obe tieto listiny, a taktiež výzva jeho predchodcu na predčasné splatenie doručenkou obálkou sú súčasťou spisu. Predmetné výzvy boli doručované žalovanému na adresu uvedenú v uzatvorenej zmluve, pričom žalovaný počas zmluvného vzťahu neoznámil právnenému predchodcovi žalobcu inú adresu na prijímanie písomností, a teda má za to, že preukázal, že zásielky boli zasielané do dispozičnej sféry žalovaného. V tejto súvislosti poukázal na ustálenú judikatúru NS SR ohľadne posudzovania účinkov doručenia poštových zásielok (uznesenie NS SR 4Obdo 73/2016, uznesenie NS SR 5Cdo 129/2010). Poukázal na ust. § 92 ods. 8 veta prvá Zákona o bankách, a preto má za to, že preukázal splnenie oboch podmienok, a preto je nesporné, že k postúpeniu pohľadávky došlo riadne a platne. Pri výklade právnych úkonov a ich posudzovaní z pohľadu nárokov na ich platnosť je nevyhnutné brať na zreteľ ústavný príkaz preferencie výkladu v prospech platnosti právneho úkonu a dôvody neplatnosti nerozširovať nad rámec zákonom uvedených prípadov.

3. Žalovaný sa k podanému odvolaniu žalobcu písomne nevyjadril.

4. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku - ďalej len CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané včas, oprávnenou stranou - žalobcom, v neprospech ktorého bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v medziach daných rozsahom podaného odvolania (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvej inštancie, bez potreby jeho zopakovania alebo doplnenia (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a po preskúmaní zákonnosti a vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

4. Predmetom konania je žaloba žalobcu na zaplatenie sumy 4 680,26 eura s 5% úrokom z omeškania ročne od 09. 03. 2018 do zaplatenia. Žalobca žalobu odôvodnil tým, že právny predchodca žalobcu uzavrel so žalovaným dňa 16. 02. 2017 zmluvu, na základe ktorej Všeobecná úverová banka, a. s. poskytla žalovanému finančné prostriedky. Žaloba bola súdom prvej inštancie zamietnutá z dôvodu nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu. V dôsledku odvolania žalobcu je tento rozsudok predmetom preskúmania odvolacím súdom.

5. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

6. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

7. Prieskumná činnosť odvolacieho súdu zahŕňa ako hmotnoprávnu, tak aj procesnoprávnu oblasť. Odvolací súd musí preto preskúmať nielen zákonnosť rozhodnutia so zreteľom k hmotnému právu, ale tiež zákonnosť konania, z ktorého napadnuté konanie vzišlo. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania (okrem prípadov uvedených v ustanovení § 379 CSP), tak aj dôvodmi podaného odvolania. Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmvacej činnosti odvolacieho súdu.

8. Po prejednaní veci odvolací súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne, keď súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci a vec aj správne právne posúdil a v otázke rozhodujúcej pre posúdenie danej veci - v otázke aktívnej legitímácie žalobcu je rozhodnutie správne. S poukazom na uvedené, odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne v zmysle ustanovenia § 387 ods. 1 CSP potvrdil, a keďže sa s odôvodnením napadnutého rozhodnutia stotožňuje, na tieto dôvody v zmysle ustanovenia § 387 ods. 2 CSP odkazuje.

9. Na potvrdenie záverov súdu prvej inštancie, s ohľadom na dôvody podaného odvolania žalobcu, odvolací súd udáva, že v prejednávanej veci bolo zrejmé, že vzťah medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným vznikol z bankového úveru, ktorý je regulovaný špeciálnou právnou úpravou, a to Zákomom o bankách, ktorý je vo vzťahu k Občianskemu zákonníku predpisom s charakterom lex specialis. Keďže k postúpeniu pohľadávky v danej veci došlo medzi bankou a nebankovým subjektom, okrem všeobecnej úpravy postúpenia pohľadávky podľa Občianskeho zákonníka je potrebné zohľadniť aj špeciálnu úpravu týkajúcu sa postúpenia pohľadávky podľa Zákona o bankách, zakotvenú v ustanovení § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. Toto ustanovenie sprísňuje zákonné predpoklady postúpenia bankovej pohľadávky z dôvodu, že po postúpení pohľadávky rôznym subjektom už nad pohľadávkou nie vždy je zachovaná kontinuita dôležitého dohľadu centrálnej banky, ktorá je dôležitá v priebehu trvania úverového vzťahu. Podmienky uvedené v predmetnom ustanovení podmieňujú platnosť právneho úkonu postúpenia pohľadávky, pričom súd prvej inštancie ustálil správny právny záver, keď uviedol, že právny predchodca žalobcu splnenie týchto podmienok nepreukázal, keď v konaní nepreukázal doručenie výzvy právneho predchodcu žalobcu žalovanému do jeho dispozičnej sféry pred vyhlásením predčasnej splatnosti úveru, pričom ním predložený podací hárok toto jeho tvrdenie nepreukazuje a je nepostačujúci (dokazuje len odoslanie zásielky, nie však to, že sa táto zásielka aj dostala do dispozičnej sféry žalovaného). Odvolací súd preto mal za to, že v konaní nebolo preukázané, že výzva právneho predchodcu žalobcu sa dostala do dispozičnej sféry žalovaného a mal možnosť sa s ňou oboznámiť. Uvedený predpoklad je pritom zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky a musí byť splnený v čase postúpenia pohľadávky. Súdom prvej inštancie sa tak správne vysporiadalo s otázkou aktívnej vecnej legitímácie žalobcu, keď mal za to, že táto v predmetnom konaní nie je daná, keď z uvedeného dôvodu nedošlo k platnému zosplatneniu dlhu. V konaní tiež nebolo preukázané to, že do dispozičnej sféry žalovaného sa dostalo oznámenie právneho predchodcu žalobcu o postúpení predmetnej pohľadávky, pretože ani toto žalobcom predložený podací hárok nepreukazuje. Z uvedených dôvodov súd prvej inštancie správne postupoval, keď žalobu z dôvodu nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu zamietol.

10. Právny predchodca žalobcu bol oprávnený postúpiť svoju pohľadávku voči žalovanému len po tom, ak bol žalovaný, napriek písomnej výzve, nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškani s

plnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke, a to aj bez súhlasu žalovaného. V prípade, že takéto predpoklady splnené neboli, resp. z vykonaného dokazovania ich splnenie nevyplývalo, bolo potrebné na takúto pohľadávku hľadieť ako na nepostupiteľnú, teda pohľadávku, ktorej postúpenie by bolo v priamom rozpore so zákonom. Z tohto dôvodu potom samotná zmluva o postúpení pohľadávky v časti týkajúcej sa takejto nepostupiteľnej pohľadávky bola absolútne neplatným právnym úkonom, na ktorú neplatnosť je povinný súd v konaní ex offa aj bez námietky žalovaného prihladať. Súd prvej inštancie pri posudzovaní danej veci vychádzal z aktuálnej judikatúry NS SR, ktorá túto problematiku rieši, a ktorú aj správne aplikoval.

11.1. Na záver odvolací súd ešte poukazuje na rozsudok NS SR zo dňa 15. decembra 2020 sp. zn. 5 Cdo 36/2020, z ktorého aj vychádzal, v ktorom sa NS SR zaoberal doručovaním jednostranných hmotnoprávných úkonov v oblasti súkromného práva.

11.2. Uviedol, že ustanovenie § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka upravuje režim doručovania hmotnoprávných úkonov. V zmysle uvedeného ustanovenia prejav vôle pôsobí voči neprítomnej osobe od okamihu, keď jej dôjde. V danom prípade sa jedná o takzvanú teóriu dôjdenia, a teda pri hmotnoprávných úkonoch sa nevyžaduje skutočné doručenie a prevzatie písomnosti zachytávajúcej právny úkon.

11.3. Účinnosť adresovaných jednostranných hmotnoprávných úkonov v režime Občianskeho zákonníka, resp. celkovo v oblasti súkromného práva predpokladá, že prejav vôle dôjde, resp. je doručený adresátovi, t. j. že sa dostane do sféry jeho dispozície - už týmto okamihom začína právny úkon pôsobiť voči druhej zmluvnej strane. Slovné spojenie „dostane do jeho dispozičnej sféry“ nemožno vykladať v zmysle procesnoprávných predpisov. Je ním potrebné rozumieť objektívnu možnosť neprítomnej osoby zoznámiť sa s jej adresovaným právnym úkonom. Právna teória i súdna prax takou možnosťou chápe nielen samotné prevzatie písomného hmotnoprávného úkonu adresátom, ale i také prípady, kedy doručením listu či telegramu, obsahujúceho prejav vôle, do bydliska alebo sídla adresáta, či do jeho poštovej schránky, poprípade i hodením oznámenia do poštovej schránky o uložení takej zásielky, nadobudol adresát hmotnoprávného úkonu objektívnu príležitosť zoznámiť sa s obsahom zásielky. Pritom nie je nevyhnutné, aby sa adresát skutočne zoznámil s obsahom hmotnoprávného úkonu, postačuje, že mal objektívnu možnosť spoznať jeho obsah (napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. januára 2011 sp. zn. 5Cdo/129/2010). Teória dôjdenia vychádza z toho, že z hľadiska pôsobenia (perfektnosti) prejavu vôle nie je dôležitá skutočná vedomosť adresáta právneho úkonu, pretože inak by adresát mohol účinkom prejavu vôle druhého účastníka zabrániť nepreberaním písomností. Dôjdením do sféry vplyvu príjemcu sa rozumie napríklad vhoďenie listu do schránky príjemcu alebo dôjdenie mailu na mailovú adresu príjemcu, ak príjemca dal v zmluve najavo, že písomnosti možno posielat' aj elektronicky. Rozhodujúce je objektívne hľadisko, t. j. ak sa preukáže, že adresát mal reálnu možnosť oboznámiť sa s prejavom vôle, nastávajú právne účinky jednostranného právneho úkonu obsahujúceho takýto prejav, bez ohľadu na to, či sa s ním adresát skutočne oboznámil. Pre čas dôjdenia prejavu vôle ďalej platí, že prejav vôle musí dôjsť adresátovi v čase, v ktorom sa podľa obvyklých okolností mohol s obsahom prejavu vôle oboznámiť; záleží teda na tom, kedy adresát mal a mohol predpokladať prijatie prejavu. Dôjdením prejavu vôle do dispozičnej sféry adresáta sa završuje proces účinného doručenia právneho úkonu a od tohto momentu je právny úkon pre konajúci subjekt záväzný a nemožno ho jednostranne odvolať.

11.4. V zmluvnej právnej praxi sa zvyknú v súvislosti s doručovaním právnych úkonov a iných listín v zmluvách používať dojednania upravujúce tzv. fikciu doručenia, podľa ktorej sa zásielka považuje za doručenú, bez ohľadu na to, či doručenie (v zmysle faktického prevzatia zásielky) bolo reálne vykonané. V tomto smere možno rozlišovať dve situácie fikcie doručenia, a to: 1/ zásielka sa považuje za doručenú uplynutím vopred určených dní odo dňa jej odoslania, 2/ zásielka sa považuje za doručenú dňom jej vrátenia odosielaťúcemu subjektu z dôvodu neprevzatia adresátom. K prvému spôsobu dojednania fikcie doručenia zaujala súdna prax odmietavé stanovisko, podľa ktorého dohodou zmluvných strán nemožno platne dojednať nevyvrátiteľnú domnienku ani fikciu, že určitá zásielka obsahujúca právny úkon sa považuje za doručenú len na základe jej odoslania bez toho, aby došla do sféry adresáta. Podľa tohto názorového prúdu fikcia doručenia neobstoí ako platne dojednaná pre jej rozpor s ustanovením § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka v spojení s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka. Princíp doručovania právnych úkonov ako podmienka ich účinnosti vyplýva nielen z § 45 Občianskeho zákonníka, ale je jednou z hlavných zásad súkromného práva. Je neprípustné, aby k vzniku, zmene alebo zániku práv

a povinností účastníkov právnych vzťahov dochádzalo na základe prejavu vôle konajúceho subjektu bez toho, aby mal adresát minimálne objektívnu možnosť sa s týmto úkonom oboznámiť - ak má byť určitý právny úkon uskutočnený jednou osobou významný pre inú osobu, musí mať táto osoba aspoň príležitosť spoznať jeho obsah (musí dôjsť do jej dispozičnej sféry). Dispozičná sféra adresáta je vymedzená zmluvne dohodnutým doručovacím režimom, t. j. kontaktnými adresami účastníkov alebo určením kontaktnej osoby (spravidla v záhlaví zmluvy) s tým, že doručenie písomnosti je účinné už tým, že sa doručí do dohodnutého miesta alebo určenej osobe. Týmto okamihom sa zásielka dostáva do sféry adresáta, pričom už nie je dôležité, či sa adresát s obsahom zásielky zoznámil alebo nie. Z podstaty doručovania tak pre účastníkov zmluvného vzťahu vyplýva povinnosť zabezpečiť v danom mieste alebo u určenej osoby prijímanie zásielok. Pri zmene dohodnutého režimu doručovania majú zmluvné strany vzájomnú oznamovaciu povinnosť, aby sa zabezpečila účinnosť doručovania právnych úkonov - zmluvnej strane nemožno pričítať v jej neprospech, že doručovala na pôvodne dohodnutú adresu, ak jej táto zmena nebola včas oznámená (z dôvodu právnej istoty v právnych vzťahov možno odporučiť dojednať notifikačnú povinnosť týkajúcu sa zmien v doručovaní výslovným spôsobom v zmluve). Je neprípustné, aby adresát porušením povinnosti oznámiť novú adresu požíval výhody spočívajúce v zmarení právnych účinkov pre neho nepriaznivých právnych úkonov, a to na úkor konajúcej osoby, ktorá koná v súlade s tým, čo bolo pre doručovanie dohodnuté. Pri druhom spôsobe dojednávania fikcie doručenia je irelevantné, či sa adresát v mieste doručovania skutočne zdržiava - dôležité je to, ako vymedzil spôsob prijímania zásielok v zmluve. Predpokladá sa, že ak účastník zmluvy uvedie určitú adresu, tak tým vymedzil svoju dispozičnú sféru, kde má zabezpečenú možnosť oboznámiť sa s doručovanou zásielkou. Opačná argumentácia by totiž viedla k absurdným dôsledkom - zmluvná strana by úmyselne uviedla adresu, na ktorej sa nezdržiava, aby znemožnila účinné doručovanie. Takto dojednanú fikciu doručenia možno istým spôsobom považovať za nadbytočnú, nakoľko pri doručovaní hmotnoprávných úkonov sa nevyžaduje reálne prevzatie zásielky adresátom - z toho vyplýva, že aj bez takto dojednanej fikcie doručenia sa bude právny úkon považovať za doručený bez ohľadu na jeho faktické prevzatie, ak dôjde do dispozičnej sféry adresáta. Konceptia Občianskeho zákonníka je postavená na dispozitívnosti väčšiny jeho ustanovení, pričom v mnohých prípadoch je ponechané na zmluvnej slobode účastníkov, akým spôsobom pre svoje záväzkové vzťahy zákonnú úpravu modifikujú. V súlade s ustanovením § 2 ods. 3 Občianskeho zákonníka si totiž účastníci môžu vzájomné práva a povinnosti upraviť dohodou odchyľne od zákona, ak to zákon výslovne nezakazuje a ak z povahy ustanovení zákona nevyplýva, že sa od nich nemožno odchyliť. Z povahy ustanovenia § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka vyplýva, že ide o kogentné ustanovenie, ktoré neprípúšťa odchylnú dohodu zmluvných strán v podobe fikcie doručenia. Právna konštrukcia doručovania upravená týmto ustanovením totiž zabezpečuje spravodlivé vyvažovanie záujmov zmluvných strán. Adresátovi právneho úkonu poskytuje možnosť oboznámiť sa s obsahom právneho úkonu a taktiež istotu, aby účinky daného právneho úkonu nenastali bez toho, že mu to nebolo umožnené. Subjekt realizujúci právny úkon má na druhej strane istotu, že doručovaný právny úkon sa stane právne perfektným a vyvolá zamýšľané právne následky aj v prípade, že sa adresát vyhyba prevzatíu zásielky, príp. zmarí jej doručenie, hoci i z nedbanlivosti (napr. zmenou doručovacej adresy bez oznámenia tejto skutočnosti druhej zmluvnej strane). Tu je potrebné poukázať práve na požiadavku právnej istoty na strane adresáta, aby sa mohol s prejavom vôle oboznámiť, ale zároveň sa chráni aj právna istota odosielateľa v tom zmysle, že ak sa adresát mal možnosť (príležitosť) oboznámiť s prejavom vôle, ale sa tak nestalo, prejav vôle sa považuje za účinný. Pritom nie je podstatné, či sa adresát s obsahom zásielky aj skutočne oboznámil. Je potrebné si však uvedomiť, že v prípade sporu o doručení písomnosti bude dôkazné bremeno o doručení zaťažovať odosielateľa. Je preto vhodné, aby odosielateľ vhodným spôsobom doručenie zásielky adresátovi zdokumentoval, resp. ju vedel relevantne preukázať.

11.5. V neposlednom rade je potrebné poukázať aj na schválenú právnu vetu prijatú dňa 22. 06. 2022 v znení: „V sporoch s ochranou slabšej strany súd skúma vecnú legitímáciu z úradnej povinnosti. Dôkazné bremeno preukázania splnenia podmienok podľa § 92 ods. 8 vety prvej Zákona o bankách pred postúpením pohľadávky zaťažuje veriteľa, a to aj v prípade, že spotrebiteľ nepoprel s tým súvisiace skutkové tvrdenia veriteľa“ (rozsudok NS SR z 27. 10. 2021 sp. zn. 4Cdo/162/2020).

12. Vzhľadom na dôvody uvedené vyššie, odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil, keďže žalobca nepreukázal doručenie výzvy - tretej upomienky zo dňa 02. 01. 2018 žalovanému, čo je základná podmienka uvedená v § 92 ods. 8 Zákona o bankách.

13. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP a v odvolacom konaní úspešnému žalovanému a osobitnému subjektu - VŠEOBECNÁ OCHRANA PRÁV SPOTREBITEĽOV síce vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu, avšak keďže im žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli, odvolací súd rozhodol, že žalovanému a osobitnému subjektu sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva. Odvolací súd síce v zmysle ustanovenia § 262 ods. 1 CSP mal rozhodovať len o nároku na náhradu trov konania, ale keďže v takom prípade by o výške náhrady trov konania po právoplatnosti rozhodnutia musel rozhodovať podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie, aj keď už v čase rozhodovania odvolacieho súdu bolo zrejmé, že žalovanému a osobitnému subjektu žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli, preto v záujme, aby bola vec čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá v zmysle čl. 17 CSP rozhodol, že žalovanému a osobitnému subjektu sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).